

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallennettu käsikirjoitusversio. Artikkelin ulkoasu poikkeaa alkuperäisestä ja tekstissä voi olla pieniä eroavaisuuksia.

Viittaa alkuperäiseen lähteeseen:

Haasio, A. 2018. Hikikomori-nuorelle koti muuttuu vankilaksi. Kaleva 19.11.2018, 32.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

Kaleva 9.11.2018

Ari Haasio

HIKIKOMORI-NUORELLE KOTI MUUTTUU VANKILAKSI

Suomessa on kymmeniä tuhansia syrjäytyneitä nuoria, jotka eivät opiskele tai käy töissä. He kuluttavat ja ajelehtivat päivästä toiseen. Perinteisesti huomion kohteena ovat olleet ne nuoret, jotka aiheuttavat ongelmia: häiriköivät, käyttävät päihteitä ja tekevät rikoksia. Nämä yhteiskunnan normeja rikkovat nuoret ovat kuitenkin vain pieni osa syrjäytyneistä nuorista.

Omissa oloissaan elelee jatkuvasti kasvava syrjäytyneiden nuorten joukko, joka ei häiritse ketään. He ovat sosiaalisesti vetäytyneitä, omaan kotiinsa lukkiutuneita nuoria, jotka kuluttavat aikaansa pelaamalla tietokonepelejä ja surffailemalla netissä. Japanissa näitä sosiaalisesti vetäytyneitä nuoria kutsutaan hikikomoreiksi ja heitä arvioidaan olevan yli 500000. Termi hikikomori tulee japanin kielen sanasta hikikomorou, joka tarkoittaa sisäänpäin kääntynyttä. Sama ilmiö on havaittavissa myös meillä Suomessa; yhä useampi nuori jää kotiinsa tietokoneen ääreen ja eristäytyy yhteiskunnasta.

Yksinäistä elämää

Kukaan ei tiedä kuinka moni syrjäytynyt suomalaisnuori on eristäytynyt maailmasta eläen lähes yksinomaan pelien, elokuvien ja internetin maailmassa. Osa heistä on kirjoilla jossain oppilaitoksessa, mutta ongelmansa takia he eivät pysty suoriutumaan opinnoistaan eivätkä myöskään käy töissä. Jopa kaupassa käyntiä pelätään ja se saatetaan tehdä esimerkiksi yöaikaan, jolloin ei ole paljoa ihmisiä liikkeellä. Aakkosketjun 24-tuntin liikenneasemat ovatkin monen sosiaalisesti vetäytyneen pelastus.

Taustalla on sosiaalisten tilanteiden pelko, johon liittyy usein mielenterveydellisiä ongelmia. Masennus, kaksisuuntainen mielialahäiriö sekä Aspergerin oireyhtymä ovat monien diagnooseja. Sosiaalinen vetäytyminen ei kuitenkaan johdu suoranaisesti näistä sairauksista vaan taustalla ovat usein aivan muut syyt, joista yksi nousee yli muiden: lähes kaikki suomalaiset hikikomorit kertovat olleensa koulukiusattuja.

Hikikomoreiden omilla keskustelupalstoilla sosiaalisesti vetäytyneet nuoret kuvaavat arkeaan, jakavat huoliaan ja etsivät vertaistukea toisistaan. Heille ne arkipäiväiset asiat, joita me teemme sen suurempia ajattelematta, ovat suuri ponnistus.

Vaikka toisten ihmisten kohtaaminen pelottaa, sosiaalisesti vetäytyneet nuoret haluaisivat ystävystyä muiden ikäistensä kanssa. Useimmiten heillä ei ole yhtään ystävää ja ennen muuta vastakkaiseen sukupuoleen on vaikea ja jopa pelottavaa tutustua. Yksinäisyys on iso taakka ja ystävien löytäminen saattaa tuntua mahdottomalta.

Useimmat sosiaalisesti vetäytyneet suomalaiset ovat 16-30 –vuotiaita miehiä. Verkossa he kertovat unelmoivansa tyttöystävästä ja parisuhteesta. Hikikomorit ovat seksuaalisesti kokemattomia ja he kokevat itsensä usein niin vastenmielisiksi, että eivät edes usko löytävänsä itselle naista. Äärimmillään heikko itsetunto näkyy siinä, että verkon keskustelupalstalla eräs sosiaalisesti vetäytynyt mies kirjoitti olevansa niin vastenmielinen, että todennäköisesti edes prostituoitu ei haluaisi harrastaa seksiä hänen kanssaan.

Verkko on henkireikä

Iso osa näiden sosiaalisesti vetäytyneiden nuorten päivästä kuluu tietokoneella istuen tai konsolipelejä pelaten. Tietokone ja netti eivät kuitenkaan ole sosiaalisen vetäytymisen syitä, pikemminkin ne ovat henkireikä keskellä masennusta, epätoivoa ja yksinäisyyttä. Netti tai pelit on helppo leimata syntipukiksi vaikka tosiasiassa ne tuovat edes hieman valoa arkeen.

Esimerkiksi pelaaminen saattaa monelle tuottaa onnistumisen tunteita ja sen avulla saadaan hyväksyntää, jota muualta ei saa. Yksinäinen ja syrjitty nuori voi olla muiden pelaajien silmissä sankari, jota kunnioitetaan pelissä. Näin myös itsetunto vahvistuu kun kokee olevansa edes jossain hyvä ja suosittu. Verkon avulla hikikomorit myös luovat ja ylläpitävät ihmissuhteita ja ennen muuta tapaavat siellä kaltaisiaan. Verkko tarjoaakin näille nuorille mahdollisuuden vertaistukeen – vaikeassa elämäntilanteessa saattaa olla lohdullista huomata ettei ole yksin ongelmiansa kanssa.

Monet suomalaiset hikikomorit seuraavat myös aktiivisesti japanilaista populaarikulttuuria. Etenkin manga-sarjakuvat ja piirretyt anime-elokuvat ovat suosittua ajanvietettä. Myös japanilaisten sosiaalisesti vetäytyneiden nuorten elämä kiinnostaa ja japanilaista hikikomori-kulttuuria jopa ihannoidaan.

Surullisinta on se, että osa näistä sosiaalisesti vetäytyneistä kokee, että he ovat loppuelämäksi tuomittuja yksinäisyyteen ja elämään neljän seinän sisällä. Yhteiskunnan maksamat tuet mahdollistavat toimeentulon ja nuoremmat saavat usein rahallista avustusta vanhemmiltaan. Mitä kauemmin nämä nuoret ja nuoret aikuiset viettävät aikaansa eristäytyneinä muusta yhteiskunnasta, sitä vaikeampi heidän on palata takaisin opintojen ja töiden pariin.